

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20064/2022
25.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Љиљана Костић адвокат из ..., против туженог ББ из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Дарко Вићић адвокат из ..., ради накнаде штете и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1455/22 од 24.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1455/22 од 24.08.2022. године у делу којим је потврђен став други изреке пресуде Вишег суда у Шапцу П 36/2020 од 28.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 36/2020 од 28.03.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због оштећења багера точкаша „Атлас 1302 Е“ исплати износ од 182.000,00 динара, као и да му на име накнаде користи употребом, радним ангажовањем багера за период од 04.10.2018. године до 13.04.2020. године исплати износ од 64.800,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.03.2022. године као дана пресуђења па до исплате, у року од 15 дана. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде користи употребом, радним ангажовањем багера точкаша „Атлас 1302 Е“ за период од 04.10.2018. године до 13.04.2020. године исплати преко износа досуђеног ставом првим изреке до траженог износа од 11.988.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.03.2022. године па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 120.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа досуђеног ставом трећим изреке, а до траженог износа од 539.330,24

динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка на терет тужиоца као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због оштећења багера исплати износ од 182.000,00 динара, као и да му на име накнаде користи – употребом, радним ангажовањем багера за период од 01.10.2018. године до 26.02.2020. године исплати износ од 10.994.400,00 динара, укупно 11.176.400,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате у року од 15 дана као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1455/22 од 24.08.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, жалба туженог делимично усвојена и делимично одбијена и пресуда Вишег суда у Шапцу П 36/2020 од 28.03.2022. године преиначена у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, потврђена одлука о примарном тужбеном захтеву, укинута одлука о евентуалном тужбеном захтеву. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 387. ЗПП, на коју се тужилац позива у ревизији, наводећи да када другостепени суд укине првостепену пресуду мора предмет да врати првостепеном суду на поновно суђење, или укине првостепену пресуду и одбаци тужбу, или усвоји жалбу, укине пресуду и одлучи о захтевима странака, а у конкретном случају другостепени суд ниједну од наведених опција није учинио већ је одлуку о евентуалном тужбеном захтеву укинуо без икакве коначне одлуке суда о истом.

Одредбом члана 197. ЗПП прописано је да тужилац у тужби може да истакне више захтева против истог туженог, ако су сви захтеви повезани истим чињеничним и правним основом. Ако захтеви нису повезани истим чињеничним и правним основом, они могу да се истакну у једној тужби против истог туженог само када је исти суд стварно надлежан за сваки од ових захтева и кад је за све захтеве одређена одређена иста врста поступка (став 1). Тужилац може да истакне два или више тужбених захтева у међусобној вези у једној тужби, на начин да усвоји следећи од тих захтева, ако нађе да претходни захтев није основан (став 2).

У конкретном случају, тужилац је истакао основни и евентуални тужбени захтев. Првостепени суд је основни тужбени захтев делимично усвојио, а евентуални одбио. Другостепени суд је укинуо одлуку првостепеног суда у делу одлуке о

евентуалном тужбеном захтеву, са образложењем да је примарни тужбени захтев делимично усвојен па није било услова за одлучивање о евентуалном тужбеном захтеву. У овој процесној ситуацији, пошто је делимично усвојен примарни тужбени захтев о евентуалном, као условно стављеном, се не одлучује па другостепени суд укидањем првостепене пресуде у том делу, није учинио битну повреду одредаба парничног поступка, супротно наводима у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац као продавац и тужени као купац закључили су усмени уговор о куповини багера точкаша „Атлас 1302 Е“ нерегистрованог, за уговорену цену од 5.700 евра коју је тужени требало да исплати у две рате. Прву рату тужени је био у обавези да исплати приликом преузимања багера, а другу рату након тога уз обавезу тужиоца да овај багер испоручи, што је тужилац учинио дана 04.10.2018. године. Тужени је тужиоцу дана 05.10.2018. године уплатио износ од 3.000 евра на име купопродајне цене, а остатак купопродајне цене није платио, због чега је уговор споразумно раскинут закључењем поравнања пред Основним судом у Шапцу, Судска јединица Коцељева, којим је обавезан тужени да тужиоцу врати у својину и државину наведени багер у исправном и употребљивом стању, а тужилац да туженом врати новац који је примио на име извршене исплате дела уговорене купопродајне цене у износу од 3.000 евра у динарској противвредности. Дана 13.04.2020. године багер је враћен тужиоцу. Вештачењем је утврђено да на багеру постоје оштећења на дан предаје тужиоцу, те да укупна штета на багеру износи 182.000,00 динара. Иако се багер налазио код туженог од 01.10.2018. године до 13.04.2020. године, тужени је багером радио 3-4 дана код ВВ на крчењу багрењака и исти се кварио, због чега је ангажовано друго лице за обављање тих послова. Ефективни дневни капацитет рада багера, по налажењу вештака, је 6 часова на дан, а вредност радног ангажовања багера по часу износи 3.600,00 динара, односно по дану 21.600,00 динара.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 182.000,00 динара, а на име накнаде користи употребом багера износ од 64.800,00 динара, док је преко овог износа, а до траженог износа од 11.988.000,00 динара одбио тужбени захтев према правилу о терету доказивања, наводећи да тужилац није доказао да је багер био коришћен све време док се налазио код туженог и да је тужени остварио корист у потраживаном износу.

Правилно су по налажењу Врховног суда нижестепени судови одбили тужбени захтев преко износа од 64.800,00 динара, а до траженог износа од 11.988.000,00 динара, према правилима о терету доказивања, из члана 231. Закона о парничном поступку, односно тужилац у току поступка није доказао да је у током спорног периода тужиочев багер коришћен, а самим да је тужени остварио корист у износу који тужилац потражује.

Неосновани су наводи у ревизији тужиоца да је тужени након раскида уговора држао туђу ствар четири месеца без правног основа, па да је дужан да исплати накнаду у висини закупнине коју би био дужан да плаћа да постојао уговор о закупу.

Тужилац је тужбени захтев у овој парници засновао на чињеници да је тужени предметни багер користио у периоду од 04.10.2018. године до 13.04.2020. године, због чега дугује тужиоцу накнаду користи у смислу члана 132. Закона о облигационим

односима. Тужилац дакле није тражио накнаду штете у висини закупнине, већ накнаду користи из члана 132. став 4. Закона о облигационим односима, да свака страна дугује другој накнаду за користи које је у међувремену имала од онога што је дужна вратити односно накнадити. Пошто у смислу одредбе члана 192. став 4. ЗПП суд није везан за правни основ тужбеног захтева, али јесте везан чињеницама које образују стварни и правни идентитет тужбе, то су правилно нижестепени судови испитивали основаност тужбеног захтева на основу чињеница на којима је тужилац тужбени захтев засновао.

Са изнетих разлога, ревизија тужиоца је одбијена а првостепена пресуда на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП потврђена као правилна и на закону заснована и одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић